

Secretariaat,
Joep Orbons
Holdaal 6
6228 GH Maastricht
Tel: 043-3618793

SOK-Medelingen,
Ton Breuls
Bovenstraat 28
B 3770 Kanne/Riemst
Tel: 00-32-12454059

Beheerstichting groeven,
St. Ir. D.C. van Schaik
Postbus 882
6200 AW Maastricht
Banknr. SNS: 92.98.12.034

SOK-Info,
Ger Goessens
Valeriusshof 33 b
6215 GC Maastricht
Tel: 043-3438206

☉ Het SOK bestuur:

Voorzitter	Ton Breuls	00-32-12454059		
Vice voorzitter	Erik Lamkin	06-654 20 523	Ledencoördinator	Jan Paul v.d. Pas 045-4041600
Secretaris	Joep Orbons	043-3618793	Ledenactiviteiten	John Caris 043-3432174

☉ De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

☉ De SOK op Internet: <http://www.xs4all.nl/~jorbons/sok.html>

☉ SOK-Groeven:

De SOK heeft een aantal groeven in zijn beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.
Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

<i>G r o e v e</i>	<i>B e h e e r d e r</i>	<i>T e l e f o o n</i>
Koelebosch groeve	Ed de Grood	043 - 3505490
Roothergroeve	John Hageman	043-3645419
Nieuwegroeve	Han Bochman	043-3433355
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-32-12-454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Erik Lamkin	06-654 20 523
Scharnderberg	John Knubben	043-3611227
Fallenberggroeve (Nog niet toegankelijk)	Peter Houben	043-3213488

Bij inbraak in SOK-groeve:

Bij constatering van inbraak en/of vernielingen aan een van onze SOK-groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog. Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1^e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

2^e Han Bochman, materiaalbeheer, 043-3433355

3^e Ton Breuls, voorzitter SOK, 00-3212454059

4^e Ieder ander bestuurslid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

De SOK zal er dan voor proberen te zorgen dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

☉ SOK ledenpasjes, SOK leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is. De aanvraag dient met een pasfoto vergezeld bij de secretaris te worden ingediend.

☉ SOK ledenavonden, SOK-ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht beginnend om 19:30 uur

☉ Voorpagina: Winterpracht in Encigroeve. Zicht op het nog gedeeltelijk af te graven museum Zonneberg

Nieuwe aspirant SOK-leden.

Wij heten als aspirant SOK-lid hartelijk welkom:

- Bandi, Nicole, Pastoor Arnold Somyasingel 175, 6231 HP Meerssen, Tel: 043-3643649
 - Kraft, L.A.H., Veldwezelstraat 28, 6215 JC Maastricht, Tel: 043-3475456
 - Abbenhuis, Thijs, Bernhardstraat 19, 6081 EN Haelen, Tel: 0475-592528
-

Volgende SOK-Ledenavond.

Op 12 maart, de tweede vrijdag van maart, is er weer een SOK avond om 19.30 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Op het programma staan de volgende zaken:

- Van Jo Pantekoek krijgen we zeer fraaie dia's van de Apostelgroeve te zien.
- John Hageman heeft enige interessante wetenswaardigheden te vertellen over groeve Pinweg II.
- Jacques Diederer zal ons de fijne kneepjes verklappen m.b.t. het inmeten van gangstelsels

Daarna is, zoals gebruikelijk, naborrelen in het museumcafé onder het genot van een verfrissing.

Tot vrijdag 12 maart 1999 om 19:30 uur in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Geboren.

Op 13 februari heeft de redacteur van SOK-INFO een aloude traditie voortgezet. Echte berglopers krijgen dochters.

Ger en Ilona, proficiat met de geboorte van jullie dochter Eleni.

Het bestuur van de SOK.

Verslag Genootschapsdag NHGL.

Zaterdag 20 februari jongstleden vond voor de tweede maal de Genootschapsdag van het Natuurhistorisch Genootschap plaats.

Ook dit jaar was de plaats van samenkomst het College Broekhin te Roermond.

Het doel van deze Genootschapsdag was de onderlinge banden en contacten tussen de diverse kringen en studiegroepen van het Genootschap te stimuleren, maar ook de externe contacten met instanties en groeperingen uit de wereld van natuur en milieu konden verder worden aangehaald.

De SOK en de stichting Ir. D.C. van Schaik waren deze dag vertegenwoordigd met een gezamenlijke informatiestand welke werd bemand door Jan-Paul van der Pas, John Caris en ondergetekende.

In het ochtendprogramma werd in een korte voordracht aandacht besteed aan de samenwerking tussen de SOK en de van Schaikstichting.

In het middagprogramma werd door de SOK-werkgroep GRONOMA een lezing verzorgd door John Knubben.

De inhoud en presentatie van deze lezing werd door velen als zeer informatief beschouwd. Deze laatste lezing had als thema de inventarisatiewerkzaamheden van onderaardse kalksteengroeven zoals deze door de werkgroep GRONOMA worden gehanteerd.

De doelstelling van deze dag werd ruimschoots gehaald gezien het feit dat door zowel de SOK alsmede de stichting gedurende deze dag op een informele wijze met een aantal organisaties verdergaande afspraken en contacten werden gemaakt.

Reden temeer om binnen de beide besturen nu alweer te gaan nadenken hoe in een eventuele vervolgdag inhoud gegeven kan worden aan een nog beter geoutilleerde stand.

Het bestuur van de SOK wil hierbij dan ook iedereen hartelijk bedanken die, in welke vorm dan ook, een steentje heeft bijgedragen aan het slagen van deze dag!!

Namens het bestuur,
E. Lamkin.

Info bestuur van de SOK.

Joep Orbons, secretaris SOK.

Op 25 februari 1999 was er weer een vergadering van het SOK bestuur.

Het voltallige bestuur was naar Schimmert gereisd om bij Jan-Paul van der Pas te vergaderen. Tijdens de vergadering die pas om kwart over twaalf 's nachts afgesloten werd kwamen weer vele zaken aan de orde.

Als eerste werden 6 personen uit het aspirant lidmaatschap toegelaten tot het SOK-Ledenbestand.

Een belangrijk onderwerp is iedere keer de invulling van de SOK ledenavond.

Voor de volgende SOK ledenavond zijn er weer voldoende zaken zoals u elders in deze SOK-INFO kunt lezen. John Caris lanceert een aantal ideeën die voor toekomstige ledenavonden zeer bruikbaar zijn. Kortom, de ledenavond is een levendige activiteit. John zal verder een volgende excursie naar een SOK-groeve organiseren. Hierover zullen de SOK-Leden binnenkort meer horen.

Ger Goessens heeft het bestuur verzocht na te denken wat te doen met SOK-INFO 100. Het duurt nog wel even, maar alle ideeën zijn welkom. Het bestuur zal nog verder hierover nadenken.

Er zijn drie artikelen voor SOK Mededelingen 31 binnen. Ton zoekt nog meerdere artikelen voor deze SOK-Mededelingen.

De projecten waar de SOK in participeert lopen allemaal goed. Het eerste onderhoud aan de elektrische installaties in de "Kluis" zijn bijna afgerond.

Het WOM project Valkenburg is van start gegaan op 1 februari. Voor het groevenprogramma van Joep wordt een mogelijkheid gezocht om dit in de toekomst verder uit te bouwen. De naam "SOK-werkgroep GRONOMA" (voorheen groep Knubben-Ramakers) wordt door het bestuur met open armen ontvangen.

Het plan voor een plattegrond in Zonneberg wordt door het bestuur besproken.

Erik en Joep brengen verslag uit van de vorderingen van de van Schaik Stichting.

Erik rapporteert over de Stichting RRB.

In het bestuur worden de vleermuistellingen van de afgelopen winter besproken.

Peter Houben heeft gemeld dat de boom bij de Theunisgroeve kapot is. Deze boom heeft de SOK gekregen bij de Milieuprijs van de gemeente Maastricht enkele jaren geleden. Ton heeft hiervoor al contact opgenomen met de gemeente Maastricht.

Voor de geboorte van de dochter van Ger Goessens wordt een bestuurlijke felicitatie opgesteld.

De gang van zaken met de wetenschappelijke vergunningen Sint Pietersberg worden uitgebreid besproken.

Jan-Paul, Erik en John Caris doen verslag van de Genootschapsdag van 20 februari en dat het voor de SOK en de van Schaik Stichting een succesvolle dag geweest is.

Bezoekers opgespoord.

door John Caris.

H.Joppen de Beegden.

Het bestuur der stad Maastricht was sinds de middeleeuwen vanwege de tweeherigheid een soort 'dubbelbestuur'. Alle raads-en bestuurszetels werden door twee personen bezet; telkens een Luikse en een Brabantse functionaris. Zo waren er dus ook twee burgemeesters, waarvan aan het eind der 18e eeuw Joppen de burgemeester der stad Maastricht was voor de Luikse raad. Zijn Brabantse tegenhanger was A.Q. Collard. De burgemeesters werden steeds voor twee jaar benoemd.

Joppen was ten tijde van de Franse inname van de stad in 1794 burgemeester. Met het einde van het Ancien Regime kwam er een einde aan de oude bestuursvorm en dus ook aan het burgemeesterschap van Joppen. Blijkbaar was Joppen aanhanger van de Franse revolutionaire gedachte, want hij aanvaarde later de benoeming tot rechter van het Tribunal Civil, een functie waarvoor de meeste kandidaten (onder andere Collard) bedankten. Dit Tribunal dat slechts met de grootste moeite tot stand kwam bestond uit 17 rechters, die allen een eed van trouw aan de Franse Republiek af moesten leggen. Het opschrift van Joppen in ZB gaat vergezeld van het jaartal 1794. Ook vermeld Joppen zijn functie als burgemeester. Deze functie bleef hij houden tot de opheffing van de raad in december 1795 waarna hij rechter werd.

Info bestuur Van Schaik stichting.

E. Lamkin, secretaris stichting Ir. D.C. van Schaik.

Op 22 januari jongstleden vergaderde het bestuur van de stichting ten huize van de secretaris.

In deze vergadering is het "Beleidsplan Groevenbeheer 1999" definitief vastgesteld; de diverse belanghebbenden zullen in de loop van februari een exemplaar ontvangen.

Individuele SOK-leden die een exemplaar willen ontvangen kunnen contact opnemen met het secretariaat van de stichting; het postadres van de stichting staat op pagina 2 van SOK-Info.

Nu het beleidsplan is vastgesteld dient er gewerkt te worden aan de financiële basis voor de stichting.

Het bestuur zal zich in de komende periode hiervoor inspannen.

Voor de dekking van de beheerkosten zal er een Groevenbeheerfonds worden opgericht.

Aldus zullen er voor het jaar 1999 een drietal hoofdactiviteiten centraal staan die zeer nauw met elkaar verband houden.

In willekeurige volgorde zijn dit:

- Ten eerste zal door een gerichte PR-actie naambekendheid aan de stichting worden gegeven bij instanties en overheden die direct van belang zijn bij het werk van de stichting.
- Ten tweede zal met deze instanties en overheden overleg gepleegd worden voor een bijdrage in het Groevenbeheerfonds zodat de stichting bij voldoende opbrengsten ook daadwerkelijk aan de slag kan gaan en wellicht nog meerdere groeven aan haar bestand kan toevoegen.
- Ten derde zullen besprekingen gestart worden met de eigenaren van de groeven die momenteel bij het NHGL in beheer zijn met als doel deze groeven over te nemen.

Dit alles moet resulteren dat op 31 december 1999 de stichting minstens een goede organisatorische en financiële basis heeft om het beheer van de huidige Genootschapgroeven te continueren.

In de komende SOK-Info's zullen wij U hiervan op de hoogte houden.

E. Lamkin.

Secretaris stichting Ir. D.C. van Schaik.

“Uit de Oude Doos op Zolder”

door Luc Walschot.

De zuid-Limburgsche mergelgrotten als toevluchtsoord

Uit: Onze aarde 12° jaargang Juli 1939

Door : Willy Verster

Wie met de geschiedenis van de Zuid-Limburgsche mergelgrotten op de hoogte is weet, dat deze vroeger in tijden van oorlog meermalen als toevluchtsoord voor de bevolking gediend hebben.

Tijdens de Fransche overheersching in 1794, zochten de boeren van het dorpje St. Pieter meermalen hun heil in de onderaardschen gangen van den St. Pietersberg, met medeneming van have en vee.

Op deze wijze ontkwamen zij aan de verplichting om aan de verschansing van den vijand te moeten werken, terwijl talrijke jonge lieden zich daardoor aan den Franschen krijgsdienst wisten te onttrekken.

In het middencomplex van den berg stichten de vluchtelingen zelfs een eenvoudig kapelletje; in het noordercomplex vindt men de sporen dezer bewoning in den vorm van een ouden uit baksteen gebouwde bakoven, ondergrondse paardenstallen en een circa veertig meter diepen put.

In den Geulhemmergrot bouwden de vluchtelingen zelfs een kerk met altaar, preekstoel, biechtstoel, sacrestie, enz.

De wanden zijn versierd met primitieve wandschilderingen, waarin de ontwerpers de ziel van hun ongekunsteld geloof legden.

In de onmiddellijke nabijheid van de kerk strekt zich de processie- of ommegangsweg uit.

Er zijn in het jaar 1799 Zondagen geweest waarop meer dan 6000 vluchtelingen in deze kerk de Heilige Mis bijwoonden (* 6000 ?) en vervolgens ter processie trokken.

De ongelukkigen verbleven in de onderaardsche gangen van 1798 – 1801.

Onder aan het westelijk ravijn te Geulhem bevindt zich in de “Koepelgrot” “de kapel van het Bergske”, een altaar, waar in laatstgenoemde jaren eveneens dienst werd gedaan.

Ook “de Gemeentegrot” te Valkenburg bevat een onderaardsche kapel.

In den wand werd een gedenkplaat aangebracht, de namen vermeldende van de kinderen die hier werden gedoopt gedurende de 21 maanden dat de vluchtelingen er verbleven.

Te Valkenburg treft men eveneens een fraai gerestaureerde kapel in de “Historische grot” aan met in een der aangrenzende gangen het bid – en slaapvertrek van pastoor van Widdershoven.

Ook de “Sibbergrot” te Sibbe bij Valkenburg, bezit zulk een godshuisje.

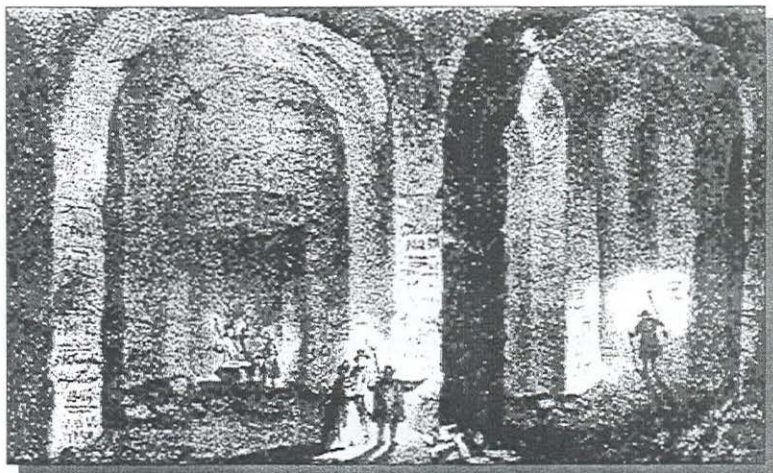
De vraag, of de onderaardsche mergelgrotten in tijden van oorlog als schuilplaats kunnen dienen, heeft reeds ongeveer anderhalve eeuw geleden polemieken verwekt.

Op 20 Nov. 1794 schreef de Fransche officier der genie Betourne in zijn rapport over de

waarden van den St. Pietersberg als schuilplaats, dat deze “onderaardschen stad” en haar “grenzelooze kelders” hem zeer geschikt toeschenen om schuilplaats te bieden aan de bewoners van de streek, zieken en gewonden en de rijkdommen van het land.

Dat men de gangen als bewoonbaar kan beschouwen, ondersteunt Betourne met het oordeel van den medicus Sausserolte en van de beide natuurhistorici Faujas en Thouin, die met hem, “dit is volgens Faujas Saint Fond geweest op 23 Jan. 1795” en met enkele hogere officieren een tocht door de gangen hadden gemaakt.

De Franschen “inspecteur generaal des fortifications”, Dejan, bleek evenwel van een andere mening te zijn.

“onderaardschen stad”

Deze schreef o.m. : “ men spreekt veel van deze fameuze holen, doch men heeft meer oog gehad voor het wonderlijke dan voor het nuttige; de werkelijke nuttigheid betekend evenwel niet veel. Het is een grap te beweren, dat men er de bewoners, de zieken, gekwetsten, de rijkdommen der streek en munitie van iedere soort in veiligheid brengen kan”.

“ Men zou er zonder bezwaar munitie kunnen brengen, doch levende wezens, zieken, en gewonden in groote getale ! Paarden, vee voor de voeding voor garnizoen en inwoners ! Wat een valsche voorspiegeling !”

Aldus lezen we in het uitvoerige rapport dat ir .D.C.van Schaik in 1933 over den St. Pietersberg voor het Gemeentebestuur te Maastricht uitbracht.

Door bovengenoemde bewering, dat de gangen niet bewoonbaar zouden zijn, heeft Dejan getoond, dat hij hooggenaamd geen begrip had van het wezen der mergelgrotten en beter had gedaan met maar te zwijgen.

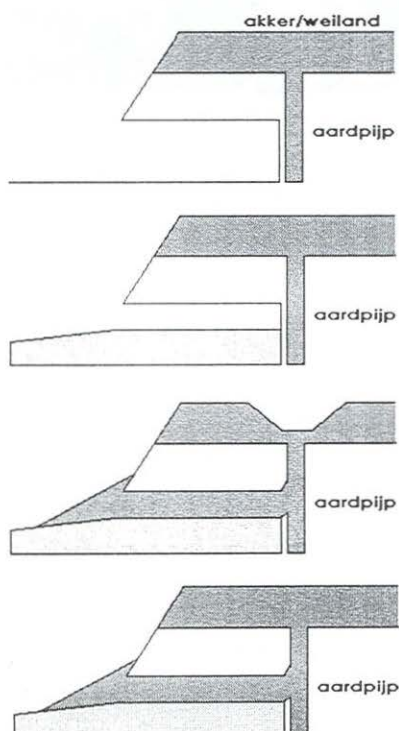
De feiten hebben bewezen, dat menschen het in de onderaardsche mergelgrotten maanden en zelfs jaren kunnen uithouden zooals wij trouwens reeds hebben kunnen constateren.

Omdat het artikel te lang is, wordt in de volgende Sok-info het resterende gedeelte gepubliceerd.

Waar is de groeve gebleven?

Wandelend door het mergelland heb je als SOK-lid een extra element dat je bezig houdt. Je weet waar vele groeven liggen en heel soms vind je er zelfs een groeve bij, maar vaker is het zo dat je opeens niet meer in een bepaalde groeve kan. Meestal is de reden dat er een hek of muur in de ingang werd geplaatst, maar soms helpt de natuur ook een handje. Een groeve kan instorten, maar nog vaker komt het voor dat een groeve via een of meerdere aardpijpen volstroomt met grond en stenen en daardoor ontoegankelijk wordt. Het onderstaande stukje gaat over dit fenomeen.

Elk jaar worden de meeste groeven geïnventariseerd op het voorkomen van vleermuizen. Vanuit die belangstelling voor vleermuizen is ons lange tijd het bestaan van de groevetjes in een grub ten noorden van Scheulder bekend. De grub zelf is bebost en de omgeving is tot aan de rand van de grub in gebruik als weiland of akker. De groevetjes liggen onder weiland. Het zijn er eigenlijk drie; de linker groeve is een "normale" groeve met twee ingangen (zie intermezzo), de twee rechter groeven liggen schuin boven elkaar en zijn voor zover bekend niet meer dan een paar zeer korte gangen. Vermoedelijk maken ze deel uit van een iets grotere groeve waarvan het achterdeel grotendeels is volgelopen uit aardpijpen. Beide groeven waren dan ook nauwelijks toegankelijk. De smalle kieren tussen de binnengelopen grond en de zolder van de groeven waren alleen voor dassen en marters toegankelijk.

Als je je door de ingang van de bovenste groeve naar beneden liet glijden dan kwam je aan de rechterkant in een kleine kamer terecht waar je nog net kon staan en in het plafond zat een spleet waarin altijd wel een aantal vleermuizen zaten. Afgelopen december echter viel het bij een wandeling door de grub al dat er recent nog veel water was langs gekomen, echter met nogal wat löss erin (kleine zandbankjes in de sporen van het stromende water). Wat echter nog verrassender was, was het feit dat de twee ingangen van de rechter groeven in het geheel niet meer terug te vinden waren. Eerst dacht ik nog dat iemand de ingangen had dichtgegooid om te voorkomen dat er in de groeven werd gespeeld. Er was echter geen spoor van werkzaamheden te ontdekken. Boven op het plateau ongeveer 30 meter van de beide ingangen vonden we echter een behoorlijk diepe kuil aan de rand van een akker en een weiland (volgens iemand kon er wel een hele tank in). Wat is er nu gebeurd? Waarschijnlijk is een aardpijp doorgebroken (zie figuur blz. 10) en fungeerde het gehele stelsel als twee communicerende vaten en stroomde het vloeibare mengsel van grond en stenen er aan de voorkant uit en ontnam zo het zicht op de ingangen. Als nu het gat in het weiland nog wordt opgevuld dan rest ons niets meer van de twee groeven, totdat een das ze weer toegankelijk maakt.

Robert Luttik en Hans Weinreich

Rossini in de Sint Pietersberg.

Momenteel ben ik bezig met een klein onderzoek betreffende de componist Rossini, Het verhaal gaat namelijk dat deze rond 1836 op doorreis van Duitsland naar België een bezoek heeft gebracht aan Maastricht. Hierbij zou hij ook de Maastrichtse grotten hebben bezocht, alwaar hij in een bepaald gedeelte van de berg zijn handtekening zou hebben gezet. De doorreis van Duitsland naar België heeft Rossini inderdaad gemaakt, Maastricht zou hierbij een logische plaats hebben ingenomen, maar of het ook zo is, weet ik op dit moment nog niet helemaal zeker. Huub Noten, oud-journalist, helpt mij momenteel, en wil onder andere in het stadsarchief nagaan of er misschien hotelboeken te vinden zijn die het bezoek van Rossini kunnen bevestigen. Op zoek naar informatie over Rossini en de Sint Pietersberg heeft de VVV mij doorverwezen naar u. Mijn vraag aan u luidt nu: weet u of er inderdaad een handtekening van Rossini terug te vinden is in de St. Pietersberg, of dat deze heeft bestaan? Mocht er inderdaad nog een handtekening aanwezig zijn, dan zou ik graag geïnformeerd willen worden over de mogelijkheid deze te bezoeken en vast te leggen op foto.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking, met vriendelijke groet,

Nick Cruts
Noormannensingel 38
6224 BW Maastricht
Tel: 043-3624570

7^e International treffen van groevenlampenverzamelaars.

Op zaterdag 5 juni van dit jaar is in Wilnsdorf, Duitsland (bij Siegen tussen Dortmund en Frankfurt), tussen 9 en 16 uur een bijeenkomst van groevenlampen verzamelaars. Het wordt ieder jaar op de eerste zaterdag van juni gehouden. Vorig jaar waren er 47 stands uit 11 landen (van America tot Australie) die hun 3000 groevenlampen en andere ondergrondse antiequiteiten zoals boeken, prenten, apparatuur etc. aanboden. De 400 bezoekers kunnen niet alleen kopen en ruilen, maar ook elkaars materiaal bewonderen en vooral de speciale tentoonstelling bezoeken over "Sachsische Froschlampen".

Op de volgende SOK avond heeft Joep Orbons enkele tientallen folders over dit treffen bij zich. Belangstellende kunnen deze dan van hem krijgen.

Die SOK-leden die daar niet op willen wachten kunnen zelf van de organisatie een folder en verdere informatie krijgen. Even bellen naar Heinz Zander, telefoon 00 49 2743 2709 is dan voldoende.

Joep Orbons.

Meet The Underground Press.

"Kunst onder de grond" is een artikel in het **Katholiek Nieuwsblad** van 21.08.1998 en verhaalt over het boek "Jezuïetenberg: monument in mergel". *"Alhoewel de jezuïeten niet de uitvinders van de "grotkunst" zijn geweest hebben ze de berg wel herschapen in een onderaards museum dat "voor eeuwig" kunst in de duisternis exposeert"*. Het prachtige boek is nog te koop bij VVV en Peter Houben, Cannerweg 193 te Maastricht (043-3213488).

Dat is eventjes schrikken: "**Rijk doet niet mee met ondergronds plan Valkenburg**" (**Dagblad de Limburger**, 28.12.98). Het plan moet in kaart brengen hoe en waar de grotten in Valkenburg kunnen worden geëxploiteerd. En hoe en waar niet, natuurlijk. Met een overzicht wat het ondergrondse landschap op toeristisch, landschappelijk, historisch en economisch terrein te bieden heeft. De overleggroep bestaat uit de gemeente, de **SOK**, stichting **RAAB** en Staatstoezicht op de Mijnen. Het onderzoek gaat 1 februari 1999 beginnen en zal twee jaren duren. **Jacques DIEDEREN** doet het veldwerk en **Joep ORBONS** de coördinatie. Kosten ongeveer 2,5 ton (4,5 miljoen Bef). Het Rijk wil geen halve ton bijdragen. Dat wordt dus droog brood voor Jacques en Joep.

Er is al een oplossing: "**Rijksdaalder per bezoeker GEMEENTEGROT**" (**DdL** 13.02.1999). De gemeente vraagt dit voor het onderhoud van de groeve. Per jaar levert dat 3 ton (5,5 milj. Bef) op. Dit alles als bijdrage voor de forse kosten. En daar valt ook onder een groevenbeheersplan. *"En daar hoort bijvoorbeeld ook een nooduitgang bij"* zegt wethouder **HEUTS**.

De kop "**Vereniging wil Romeinse villa in Meerssen beschermen**" (**DdL** 14.01.99) lijkt bij de eerste aanblik geen directe relatie te hebben met het ondergrondse. Maar het gaat hier om de villa aan de Herkenberg. Die werd in 1865 opgegraven door Jos Habets, maar na de werkzaamheden werd alles met een laag zand bedekt. Enkele jaren daarna had de plek aldaar te maken met enkele grondverzakkingen, veroorzaakt door instortende mergelgroeven. Volgens Habets (en nu de krant) waren die groeven gedolven voor de aanleg van de villa. Zo is het hardnekkig verhaal in de wereld gekomen van: "De Romeinen begonnen met zagen...". Zeer waarschijnlijk ging het niet om groeven, maar werd er ondergronds **losse** mergelsteen gedolven voor landbouw of kalkbranden. Je zou dus kunnen spreken van mergelmijnen. De spoorwegen moest zestig karrevrachten laten aanvoeren om de gaten te dichten en te voorkomen dat de spoorlijn schade opliep.

Voor de liefhebbers stond er in de **Maaspost** van 13.01.1999 nog een artikel over het boek van de Roosburg-ramp: "**Ramp ROOSBURG laat sporen na**". De herdruk is nog maar beperkt verkrijgbaar.

Goed nieuws: "**Mergelgroeve ontdekt onder fort Eben-Emael**" (Het belang van Limburg 14.01.99). "*De droom van elke grottenloper*" zegt Luck WALSCHOT. Het gaat hier om de groeve "**Hennebille**", die nu terecht zijn echte naam heeft gekregen: **Trou Tcheqwak**. De Hennebille was helemaal volgestopt met mergelzand. Luck is met **Jan LAUMEN** en **Bernd TEMPELMAN** gaan wroeten en graven en vonden uiteindelijk de groeve Tcheqwak. Weliswaar gedeeltelijk volgestort met mergelzand, maar met prachtige opschriften van kruisen, sterren, duivels, scheepjes en veel meer. Het oudste opschrift is 1511! Wat hun vooral fascineerden was een eventuele voormalige verbinding met het fort. Vergane rails, isolatoren en bouwresten brachten hun op het spoor en liet hun toe voor een deel in het fort binnen te dringen. Uitgebreide details vindt men in "**t ONDERGRONDSE**" no 1 en 2, een uitgave van de Stichting Ondergrondse Werken i.o., te verkrijgen bij Luck, tel 0032 (0)4 2861667 of bij Jan, tel 043-3641803.

Dan het slechte nieuws: Eerst verschijnt er een bericht in **DdL** over "Hollanders" die na een nachtelijke wandeling over de Waalse Sint Pietersberg al hun 20 autobanden lek geprikt terugvonden op de parkeerplaats bij het fort. Vraagtekens alom.

Dan komt de aap uit de mouw: "**Fort Eben-Emael verboden terrein**" (**DdL** 06.02.1999). "*De laatste weken is het hartstikke druk in de buurt van het fort. Maar het gebied is nog steeds verboden militair terrein. Die drukt heeft te maken met de publikaties over de mergelgroeven bij en onder het fort. Het is allang bekend dat die daar liggen, maar als er over gepubliceerd wordt, is het weer een tijd verschrikkelijk druk*", aldus **Gèr Smeets** van de stichting Fort Eben-Emael. *Om de grottenlopers te weren zijn, met medeweten van het leger, de toegangen tot de groeven deze week dichtgemaakt*". Doodjammer, natuurlijk. Maar eerlijk is eerlijk: menig grottenloper heeft het woordje "discretie" niet in zijn rugzakje zitten. Men stormt "en masse et en plein public" op zo'n prachtige grotje af, met alle gevolgen van dien. Eigenlijk ook een vorm roofoverval!!!! Tant pis.

?? "**Geen taxi's meer in mergelberg van AVERGAT**" (**HBvL** 14.01.99). Bezoekers worden met auto's vervoerd naar de feestzaal. Soms worden daar taxi's voor ingehuurd, die de grootste lol hebben de nietsvermoedende feestgangers met hoge snelheid door de smalle gangen te loodsen. En nu heeft de gemeente een symbolische spaak in de wielen gestoken. De oplossing is nu misschien te zoeken in de vorm van verkeersdrempels, snelheidscamera's, stoplichten, verkeerscontrole's, klaar-overs, enz. We houden u op de hoogte welke groeuvriendelijke oplossing er wordt bedacht.....

Hosanna, daar is de oplossing al: "**Treintje gaat taxi's vervangen in grotten**" (**HBvL** 16.01.1999). Door de gemeente zijn er contacten gelegd met Bokrijk om hun *afgedankt treintje* te kopen, dat plaats biedt aan 25 bezoekers voor het één kilometer lang traject (heen en weer) naar de feestzaal. We houden u wederom op de hoogte.....

"**Aantal vleermuizen in groeves stijgt**" (**DdL** 28.01.1999). Het gaat goed met de vleermuizen die in de Valkenburgse groeven overwinteren. Uit tellingen blijkt dat er een paar procent meer zijn dan andere jaren. Hetzelfde beeld geven recente tellingen in andere Zuid-Limburgse groeven. Doordat de tellingen al sinds de Tweede Wereldoorlog geschieden, is er

een redelijk betrouwbaar beeld ontstaan over de aanwezigheid van de vleermuizen. Volgens **H. WEINREICH** zit er één maar aan: het is deze winter warmer dan anders, zodat er bijvoorbeeld meer franjestaarten zijn geteld. Die kruipen nu minder diep in spleten. In totaal overwinteren minstens 3000 vleermuizen in de groeven.

En "**Grotten worden ziek van mensen**" (Vrouw & wereld febr.1999) is de laatste uitsmijter van deze rubriek. Gelukkig (?) gaat het niet over onze groeven, maar over de problemen van de vele bezoekers én het licht, waardoor het bacterieleven en de groene algen een fatale aanslag vormen voor de prehistorische muurschilderijen in de grotten van de Dordogne. Toch maar even ook hier in de gaten houden.

Redactieadres:
Bovenstraat 28
3770 Kanne Riemst
012-45.40.59

En aangezien de redacteur niet kan zien dat deze pagina half leeg blijft nog even dit:

"I told you he's not just an ordinary goldfish!"

DRUKWERK.

AFZ.: NL 6215 GC 33 b.

Port betaald
Port payé
Maastricht
Pays-Bas